

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

התגיירה כדי להינשא עם מי שאינו שומר שבת

תיק יוחסין מס' 624-סא

נושא הדיון

הגב' י' עלתה לארץ מרוסיה, אמה נכריה. לפני כשנתיים התחילה בהליכי גיור ונרשמה לקורס המתקיים באוניברסיטת בר אילן. לאחר שהשלימה את הקורס נבחנה וקבלה אישור גיור מבי"ד של מינהל הגיור. היא מבקשת להנשא עם בחור יהודי, שלפי דבריה הצטרף אתה כמה פעמים לקורס לגיור כדי לקבל מושגים ביהדות, וגם לבי"ד לגיור הוא הצטרף אתה כדי ללמוד על הדברים. לדבריה הוא אינו שומר שבת אבל היא כן שומרת שבת. הציגה מכתב מרב ביהכנ"ס שהיא מבקרת בביהכנ"ס בשבתות. בשיחה בע"פ אמר הרב שיותר ממה שכתב אינו יודע עליה.

פסק דין

עפ"י הוראת מרן הגר"ש אלישיב שליט"א מכיון שהתכוונה מלכתחילה להתגייר כדי להנשא למחלל שבת, אין זו קבלת מצוות, והגיור אינו גיור.

(-) אברהם דוב לוי, אב"ד (-) יהושע ווייס (-) שמואל חיים דומב

השאלות לדיון

א. האם יש תוקף לאישור גיור שניתן למי שכוונתה היתה להנשא לבעל שאינו שומר שבת.
ב. האם על רושם הנישואין לעכב רישום נישואין למי שנראה לו שלא קבל מצוות בעת שנתגייר, למרות שבידו אישור גיור.

תשובה

א. ברמז"ס חסו"צ פי"ג הי"ד: המלוה הנכונה כשיצא הגר או הגיורת להתגייר צודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד צא להכנס לדת, ואם איש הוא צודקין אחריו שמא

עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בצחור מבחורי ישראל. אם לא נמצא להם עילה מודיעין אותן כובד עול תורה וכו'. ובה"מ ס: גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המלוות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר, אפילו נודע שבצביל דבר הוא מתגייר, הואיל ומל וטבל יאל מכלל העכו"ם וחוששין לו עד שיתבאר לדקותו וכו', מאחר שטבל נעשה כישראל, ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואע"פ שגלה סודן. עכ"ל.

וכשמתגייר רק לפניו ולבו כל עמו להחזיק במלוות, ואנו יודעים כוונתו שגם אח"כ יהיה בועל נדה ומחלל שבתות ואוכל טריפות, פסק בבית ילחק ח"ג סי' ק אות י דלא הוי גר כלל. וכ"כ באחיעזר ח"ג סי' כו דכשצדק הדבר שזדאלי יעבור אחרי הגירות על איסורי תורה חילול שבת ואכילת טריפות, ואנו יודעים בצירור כונתו שאינו מתגייר רק לפניו ולבו כל עמו, דאומדנא דמוכח שמה שאומר שמקבל עליו המלוות לאו כלום הוא, א"כ זהו חסרון בקבלת מלוות דמעכצ וועי' דבר אברהם ח"ג סי' כה בהערות שה"ה אם חשב לעבור על המלוות לתיאבון, דאין זה קבלה, ולא כמש"כ שם באחיעזר. והוא הדין כשרולה המתגייר או המתגיירת להנשא עם מחלל שבתות, כמו שכתב באגרות משה יו"ד ח"ג סי' קו כי צרוב הפעמים ואולי גם כל הפעמים הרי הבן ישראל שרולה בנכרית ונת ישראל הרולה בנכרי אינם שומרי תורה בעלמם, שלא מסתבר שהנכרי והנכרית שמתגיירין בשבילם ישמרו דיני התורה יותר מהם, שהוי כאן סהדי שאין מקבלין המלוות זדאלי, שלכן לריך ישוב הדעת גדול בקבלת גרים. ע"כ.

ובנידון דידן שהמצקשת נכנסה ללימודי היהדות בקורם לגיור שבאונצרסיטת צר אילן ביחד עם החבר היהודי שלה אמו היא רולה להנשא, ולא רק ללימודי הקורם הוא בא ביחד אהה, אלא גם לגיור בצ"ד הוא הגיע אהה, וצדור היה כל הזמן שכוונתה היתה להנשא אהה לאחר הגיור, וכיון שאותו חבר אינו שומר תו"מ, הרי באופן כזה כתב באגרות משה שאין סהדי שאינה מתכוונת לקבל מלוות, ומה שאמרה שמקבלת מלוות היה רק לפניו ולבה כל עמה. וכן הורה מרן הגריש"א שליט"א בנידון דידן.

ב. כבר הזהירו גדולי ישראל ביום טו סיון תשד"מ "את כל רושמי הנישואין, שההלכה מחייבת אותם לבדוק את כל המליג תעודת גיור הן מהארץ והן מחו"ל האם באמת היתה הגירות כהלכה כאמור לעיל, רק לאחר מיכן אפשר לרושם". בראשית המכתב כותבים גדולי ישראל: "היות ולנערינו הגדול נתרבו לאחרונה מקרים של קבלת גרים ומתברר שאחוז גדול מהם לא חשב לקבל על עצמו שמירת תורה ומלוות צעת מעשה הגירות, הננו מזהירים בזה שהוא איסור חמור מאד לקבל גרים מצלי להיות משוכנעים שאין דעתם באמת לקבל עליהם עול תורה ומלוות. הדבר פשוט וצדור שגיור ללא קבלת קיום תורה ומלוות אינו גיור כלל אפילו צדיעצד".

עוד מכתבים מגדולי הדור צענין זה המכוונים אל הרבנים רושמי הנישואין, הוצאו צם' מגדל לופים. וכתב הראש"ל בהסכמה לסי' תורת המשפט ח"ב כי "לנערינו המליאות מוכיחה שרבים מערימים על צתי הדין, ואין צמעשיהם מעשה גירות כלל וכו', וזה מכבר ילאה קריאה של רבנים וגדולים צדורנו שאין

לסמוך על תעודת גירות מצלי לצרר אם אכן היתה קבלת מלוות כראוי לפחות בזמן הגירות".
וצפס"ד ציה"ד הגדול תיק מס' 1-12-363 (טרס פורסס) כותב הרב שרמן "שהוראת ההלכה של מורי
ופוסקי הדור אינה מבחינה בין תעודות גיור ומעשה ציי"ד שהולאו ע"י צתי דין לזק או צתי דין רבניים
או צתי דין לגיור אחרים שנמלאים בארץ או בחו"ל, וחובת הזהירות שמוטלת על רושמי הנישואין חלה על
כל המתגיירים שמצקשים להנשא כדמו"י". ובהמשך גם: "דבר זה ראינו בעינינו בעשרות שנים של ישיבה
בצתי הדין, ברוב רובם של אותם שעצרו הליכי גיור וגיורו ע"י צתי דין למיניהם, כולל צתי הדין
המיוחדים לגיור, שהיסוד המרכזי של הגיור שהיא קבלת מלוות ועול מלכות שמים היה אללס לקוי ביותר
ואע"פ שהלהירו מן השפה ולחוץ שהם מקבלים על עצמם עול תורה אכן סהדי שבניסיונות האישיות
והחברתיות שהם היו בשעה שהלהירו על כך, שההלהרה הזו היתה אמירת דברים בעלמא בלא כל קבלה
אמיתית של תורה ומלוות, וכל התנהגותם ואורחות חייהם מיד לאחר הגיור הוכיח סופס על תחילתם.
לאור מליאות זו שנוגעת להליכי גיור וגיור שנעשים ע"י צתי הדין, ניתן לומר את שקבע הרשב"א בתשו'
ח"א סי' אלף קמט כי אכן סהדי ברוב הדיינים שיושבים עכשיו צדין אינן צקיאים בכך ולפיכך יש לחוש
לכך".

וראה עוד עדותו של הרב אנטין צתיק מס' 340-20 בצית הדין לעניני ממונות צירושלים, שהעיד בתור
מומחה שבדק את ענין הגיורים, וכי "הבחינה והבדיקה של המועמדים לגיור נעשים בשטחיות, ורוב
הגיורים הם גיורי שקר".

ונידון דיין שבית הדין לגיור ראה שהמצקשת מגיעה אליו עם החבר החילוני, שלא כדין עשה בית הדין
שאישר לה להתגייר, ומקרה זה מצטרף ל"רוב רובם של אותם שעצרו הליכי גיור וגיורו ע"י צתי הדין
למיניהם" כדברי ציה"ד הגדול הנ"ל, ובדאי שלפי אזהרת גדולי ישראל אין לרושם הנישואין לראשם אותה
לנישואין.